

Беззубова О. О.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ФУНКЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ НІМЕЦЬКОЇ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЇ MDR У FACEBOOK

Діяльність засобів масової інформації спрямована на задоволення інформаційних потреб – забезпечення доступу до інформації, поінформування та врегулювання інформаційного обміну в суспільстві. Здійснення інформаційної діяльності ЗМІ в електронному просторі дозволяє охоплювати широку цільову аудиторію. Німецька телерадіокомпанія MDR, що транслює новини для земель Центральної Німеччини, виділяє серед основних завдань своєї діяльності на сторінці у Facebook інформування, консультування, просвітництво та розважальність. В новинних повідомленнях MDR інформує про події в країні та регіоні, політичні та громадські заходи. Під новинним повідомленням ми розуміємо інформаційну новину, текст якої складається з максимально чотирьох речень і характеризується інформаційною насиченістю. Короткий текст повідомлення у поєднанні з графіком, фото або відео утворює єдину смислову єдність, що виконує функцію швидкого інформування, а також слугує зацікавленню і спонуканню підписників до переходу до повноформатної статті.

Функціями регіональних ЗМІ, до яких ми відносимо телерадіокомпанію MDR, у контексті їхньої взаємодії з зовнішнім середовищем є: створення локального інформаційного простору з одночасним включенням у нього місцевого населення, постачання контенту для загальнодержавних ЗМІ, формування іміджу та брендів регіонів, їхнього культурного та промислового позиціонування. Функції місцевих ЗМІ охоплюють також зберігання й архівування подій і згадок про важливі заходи, рішення, зміни у житті.

MDR висвітлює економічні, соціальні, культурні та духовні процеси в суспільстві та в країні в цілому. Причому в інформаційному просторі MDR питання та події минулого Німеччини резонують із сьогоденням країни. ЗМІ відіграють велику роль у процесах формування національної свідомості. Реалізуючи свої функції, ЗМІ виступають потужним засобом повернення суспільства до своїх базових цінностей, ідентичних й адекватних уявленням, звичаям, традиціям, менталітету, багатовіковому культурно-історичному досвіду народу. До того ж діяльність електронних ЗМІ активізується в аспекті розважальності. Розважальний контент, який формує важливий напрямок інформаційної діяльності MDR у Facebook, містить культурно-ціннісну складову і покликаний задовольняти потреби підписників у відпочинку та емоційній розрядці.

Ключові слова: масова комунікація, засоби масової інформації, функції інформаційної діяльності, соціальні мережі, новинне повідомлення, текст.

Постановка проблеми. Функціонування інформаційного суспільства ґрунтується на обміні інформацією. В системі інформаційного обміну діяльність засобів масової інформації спрямована на задоволення інформаційних потреб – забезпечення доступу до інформації та поінформування. ЗМІ збирають, аналізують, обробляють, оформлюють інформацію та розповсюджують її широкій аудиторії. Інформація, яку транслюють ЗМІ, висвітлює актуальні події та здійснює вплив на суспільну свідомість та громадську думку. Саме засоби масової комунікації втілюють і репрезентують громадську думку [2, с. 44].

У сучасних умовах засоби масової інформації, зважаючи на суспільну важливість, масовість та доступність, мають величезний вплив на духовні процеси, що відбуваються в суспільстві. Залучаючи громадян до інформаційних відносин, ЗМІ формують певні цілісно-смислові моделі для засвоєння суспільством і таким чином змінюють аксіологічну картину соціуму. Здатність швидко охоплювати найбільш широкі аудиторії дає можливість сучасним мас-медіа трансформувати традиційну систему духовного виробництва в певному напрямі [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням масової комунікації, функціонування мови ЗМІ та висвітленням сутнісних характеристик соціальних медіа займаються вітчизняні та зарубіжні вчені Городенко Л. М., Горошко О. І., Желтухіна М. Р., Карпа І. Б. та інші. Соціальні мережі перетворилися на важливе джерело інформації. Реалізація інформаційної діяльності ЗМІ в електронному просторі представляє специфічний формат соціальної комунікації, що потребує лінгвістичного осмислення. Актуальність дослідження продиктована релевантністю інформаційної діяльності традиційних ЗМІ в просторі соціальних мереж.

Постановка завдання. Метою статті є виявити функції інформаційної діяльності німецької телерадіокомпанії MDR в соціальній мережі Facebook. Досягнення поставленої мети потребує вирішення таких завдань: визначити поняття «новинне повідомлення», висвітлити тематичні напрями інформаційної діяльності та змістовно-тематичне наповнення німецькомовних новинних повідомлень MDR у Facebook.

Виклад основного матеріалу. Соціальна мережа Facebook – сучасний інструмент масової комунікації та засіб масового інформування громадськості. Німецька телерадіокомпанія MDR, що транслює новини для земель Центральної Німеччини (Mitteldeutschland), на сторінці у Facebook в новинних повідомленнях інформує про події в країні та регіоні, політичні та громадські заходи. Під новинним повідомленням ми розуміємо інформаційну новину, текст якої складається з максимально чотирьох речень і характеризується інформаційною насиченістю. Короткий текст повідомлення у поєднанні з графіком, фото або відео утворює єдину смислову єдність, що виконує функцію швидкого інформування, а також слугує зацікавленню і спонуканню підписників до переходу до повноформатної статті.

В інформаційному полі MDR широке висвітлення отримують економічні, соціальні, культурні та духовні процеси в суспільстві та в країні. Наприклад, новинне повідомлення від 31 січня 2022 р., в якому піднімається економічна, соціальна та демографічна проблема багатьох сільських регіонів Німеччини – переїзд освіченої молоді до великих міст:

MDR - Mitteldeutscher Rundfunk
Gestern um 15:05
In vielen ländlichen Regionen sind die Entwicklungsmöglichkeiten, insbesondere für junge Menschen, nicht besonders vielfältig. Auch in Zelt hat dies eine Abwanderung der Bevölkerung zur Folge.
[mdr.de/s/burgenlandkreis](https://www.mdr.de/s/burgenlandkreis)

У тексті повідомлення та коментарі до тексту експлікуються причини переїзду молоді до міста – відсутність можливостей розвитку та бюрократія, котра перешкоджає заснуванню нових підприємств та створенню робочих місць. Причому важливо наголосити, що новинні повідомлення з питань життєдіяльності підлітків та молоді продукують великий тематичний блок.

Водночас у сучасній соціальній дійсності Німеччини тема добродійної допомоги поєднує аспекти соціально-економічного розвитку країни і стану духовності, що проявляються в готовності допомагати нужденним. Наприклад, історія допомоги панові Вольфу, який втратив роботу і квартиру та опинився на вулиці, а саме на дорозі туристичного маршруту Ренштейг в Тюрингському Лісі:

Nachdem Burkhard Wolf Arbeit und Wohnung verliert, schläft er anderthalb Jahre auf dem Rennsteig in Schutzhütten. Als es für ihn nicht mehr weitergeht, wird er von den Menschen in Brennersgrün im Thüringer Schiefergebirge angesprochen – und ihm wird geholfen. ➔ www.mdr.de/s/hilfsbereitesdorf

868 52 Kommentare 67 Mal geteilt
Gefällt mir Kommentieren Teilen

Ознакою сучасних періодичних і електронних видань стали матеріали з мінімальним обсягом тексту і виразним візуальним рядом [5, с. 8]. Текст повідомлення супроводжують фото із зображенням сплячої на вулиці людини та коментар із експліцитною соціальною мотивацією громади – жителів району Бреннерсгрюн міста Леестен в землі Тюрингія „Nur zusammen konnten wir das schaffen. Einer allein hätte das nicht gekonnt.“

Функціями регіональних ЗМІ у контексті їхньої взаємодії з зовнішнім середовищем є: створення локального інформаційного простору з одночасним включенням у нього місцевого населення, постачання контенту для загальнодержавних ЗМІ, формування іміджу та брендів регіонів, їхнього культурного та промислового позиціонування [6, с. 7]. Наприклад, новинне повідомлення, в якому йдеться про план розвитку інфраструктури в землі Тюрингія, зокрема про будівництво та ремонт сільських магазинів, тобто розв’язання нагальних проблем цієї землі:

В новинному повідомленні про безперервне зростання населення міста Лейпциг інформація орієнтована на закріплення іміджу Лейпцига як міста міжнародних ярмарок (Messestadt) та найбільшого міста в землі Саксонія:

Leipzig ist im Gegensatz zu Dresden und Chemnitz 2021 weiter gewachsen. Mehr als 30.000 Menschen zogen in die Messestadt. Seit 2001 wächst Leipzig stetig. Vor 20 Jahren hatte die Stadt lediglich 480.000 Einwohner.

➔ [mdr.de/s/leipzigwaechstweiter](https://www.mdr.de/s/leipzigwaechstweiter)

Функції місцевих ЗМІ охоплюють зберігання й архівування подій і згадок про важливі заходи, рішення, зміни у житті [6, с. 7]. Наприклад, повідомлення з екскурсом у діяльність Айзенахського автомобільного заводу, що був заснований

у 1896 році Генріхом Ерхардтом в землі Тюрингія, є згадкою про довгий період виробництва автомобілів у Німеччині:

В інформаційному просторі MDR питання та події минулого резонують із сьогоденням Німеччини. У 1991 році Айзенахський автомобільний завод було закрито. Втім товариство з обмеженою відповідальністю Opel Eisenach GmbH продовжило традицію автомобілебудування у місті Айзенах. В новинному повідомленні від 7 січня 2022 р. дізнаємося гарну звістку: завод Opel, який на три місяці припинив виробництво через перебої у поставках мікрочіпів, на початку 2022 року відновив роботу:

1.300 Beschäftigte des Opel-Werks in Eisenach haben um ihren Arbeitsplatz gebangt. Vor drei Monaten musste die Produktion eingestellt werden. Die Branche war vom Chipmangel betroffen. Nun sollen bald wieder um die 25 Fahrzeuge pro Stunde über das Band rollen.
➔ [mdr.de/s/eisenachopel](https://www.mdr.de/s/eisenachopel)

Огляду економічних питань та шляхам вирішення економічних проблем приділяється значна увага MDR. Наприклад, новинне повідомлення від 17 січня 2022 р. про підвищення цін на газ, яйця та поштовий збір, а також про податкове полегшення та підтримку від держави спонукає підписників до перегляду відеосюжету з більш детальною інформацією:

Die Preise für Gas, Eier oder Porto sind zum Jahresanfang gestiegen. Es gibt aber auch steuerliche Erleichterungen und mehr Geld vom Staat. Wer könnte am Ende mehr Geld im Portemonnaie haben? Wen treffen die Preissteigerungen besonders hart? Mehr dazu im Video der MDR Umschau.

Пандемія коронавірусної хвороби спричинила в Німеччині погіршення економічної ситуації через зниження міжнародної торгівлі та туризму й призвела до втрати населенням доходів або збережень, про що свідчать результати проведеного опитування, які ми дізнаємося в новинному повідомленні від 18 січня 2022 р.:

MDR – Mitteldeutscher Rundfunk

18. Januar um 12:39

Einer Umfrage zufolge haben 43 Prozent aller Haushalte während der Pandemie Einkommen oder Ersparnisse verloren. Der Sozialverband VdK drängt auf Unterstützung von Pflegebedürftigen und Menschen mit wenig Geld bei der Beschaffung von FFP2-Masken. Gesundheitsminister Lauterbach hat sich gegen ein Impfregister ausgesprochen. Aktuelle Entwicklungen zur Coronavirus-Pandemie hier im Ticker.

В повідомленні від 5 грудня 2021 р. заявлено про необхідність надання фінансової допомоги акторам і бізнесменам у зв'язку із закриттям різдвяних ринків у землі Тюрингія через високий рівень захворюваності – більше 2000 нових випадків коронавірусної хвороби:

Für Schauspieler und Marktleute, deren Geschäft durch die Schließung der Thüringer Weihnachtsmärkte weggebrochen ist, soll es zusätzliche Hilfe geben. In drei sächsischen Landkreisen liegt die Inzidenz über 2000. Alle aktuellen Entwicklungen im Corona-Ticker.

Один з найбільших тематичних блоків „Corona-Ticker“ утворюють повідомлення, присвячені пандемії, вакцинації та новим правилам карантинних обмежень, що впливають на суспільство і життя кожного, викликаючи високий резонанс у підписників. Наприклад, новинне повідомлення від 4 січня 2022 р. про демонстрації в землях Саксонія-Ангальт і Саксонія проти діючих заходів щодо запобігання поширенню вірусу COVID-19, які привели до порушення громадського порядку і травмування поліцейських:

Während die Fallzeiten der COVID 19-Infektionen landesweit ansteigen, haben erneut Tausende in Mitteldeutschland gegen die aktuellen Corona-Maßnahmen protestiert. In Sachsen-Anhalt und Sachsen kam es zu Ausschreitungen, bei denen auch Polizeibeamte verletzt wurden. Mehr erfahren Sie in unserem Corona-Ticker

Тема пандемії COVID-19 є однією з найбільш дискусійних в медійному просторі. Оцінка ситуації здійснюється підписниками через призму їхніх уявлень та переконань про доцільність обмежень. У цьому контексті редакція MDR наголошує на завданні своєї діяльності – незалежному, критич-

ному та об'єктивному інформуванні про розвиток пандемії. Ми б хотіли навести частину тексту коментаря редакції MDR до наведеного вище повідомлення:

Liebe Nutzerinnen und Nutzer,

der Programmauftrag des MDR umfasst Information, Beratung, Bildung und Unterhaltung. Der MDR setzt alles daran, Ihnen umfassende Informationen zu bieten und Sie unabhängig, kritisch und objektiv über alle Entwicklungen zur Corona-Pandemie zu informieren. Das tun wir zum Beispiel mit dem Corona-Ticker, über den wir auch in den sozialen Medien informieren.

Wir können nachvollziehen, dass es sich um ein Thema mit großem Diskussionsbedarf handelt. Grundsätzlich stehen wir in der Kommentarfunktion gern allen Nutzerinnen und Nutzern bei Fragen, bei der Einordnung oder beim Beseitigen von Unklarheiten zur Verfügung.

Оскільки людина постійно перебуває в оточенні текстів, ключовим має стати з'ясування суб'єктно-об'єктних стосунків людини і навколишньої інформації [4, с. 24]. Наведений текст викрасталізовує завдання діяльності телерадіокомпанії на сторінці у Facebook – інформування, консультування, просвітництво та розважальність.

ЗМІ відіграють велику роль у процесах формування національної свідомості. Реалізуючи свої функції, вони виступають потужним засобом повернення суспільства до своїх базових цінностей, ідентичних й адекватних уявлень, звичаям, традиціям, менталітету, багатовіковому культурно-історичному досвіду народу [1, с. 6]. Наприклад, новинне повідомлення-анонс від 16 січня 2022 р. та епізод „Der Osten – Entdeckte wo du lebst“, що пропонують підписникам ознайомитися з епохою діяльності студії анімаційних фільмів DEFA у місті Дрезден, містять інформацію історичної цінності:

Fast 2.000 Filme entstehen zwischen 1955 bis 1992 im Trickfilmstudio der DEFA in Dresden. Verkauft werden sie in mehr als 100 Länder. Wie die Geschichten entstanden und wer hinter den Kulissen an den Kinderträumen arbeitet, erfahren Sie in der neuen Episode „Der Osten – Entdeckte wo du lebst“.

➔ [mdr.de/s/defatricksfilme](https://www.mdr.de/s/defatricksfilme)

В передріздвяний та різдвяний період було представлено добірку різдвяних фільмів та мультфільмів, які передають святкову атмосферу та гарний настрій. Наприклад, повідомлення від 22 грудня 2021 р. із анонсом фільмів-казок для всієї сім'ї:

Mit diesen drei wundervollen Märchen für die ganze Familie lohnt es sich auch Heiligabend auch mit Gebärdensprache, Untertiteln und Audiodeskription in der Mediathek. Lust auf noch mehr Märchen? Hier lang: mdr.de/s/maerchenindermediathek

Märchen an Heiligabend
im MDR und in der Mediathek

24.12. 13:35 Uhr	Abenteuer im Zauberwald (Sowjetunion 1964)
24.12. 14:50 Uhr	Die zertanzten Schuhe (DDR 1977)
24.12. 15:35 Uhr	Der Hirsch mit dem goldenen Geweih (Sowjetunion 1972)

Різдво Христове – свято, до якого німці ставляться дуже трепетно і консервативно, шануючи Різдвяні традиції та старі добрі фільми. Норвежська екранізація популярної зимової казки «Три горішки для Попелюшки» викликала обурення у багатьох підписників сторінки MDR (MDR-Facebookfans), про що ми дізнаємося в новинному повідомленні від 19 січня 2022 р.:

Die norwegische Neuverfilmung des beliebten Wintermärchens „Drei Haselnüsse für Aschenbrödel“ hat auch die Gemüter vieler MDR-Facebookfans erregt. Die teils heftigen Reaktionen gingen nicht an der Hauptdarstellerin und Popsängerin Astrid S. vorbei. mdr.de/s/astrids

Tatsächlich habe ich viele wütende Kommentare bekommen. Ich denke, dass diese Leute nur das Original beschützen wollen. Das verstehe ich. Aber ich hoffe auch, dass sie verstehen, dass wir das Original nicht ersetzen wollen. Es ist eher eine Hommage.

Astrid S., Aschenbrödel-Darstellerin der Neuverfilmung

Текст повідомлення включає в себе уривок коментаря виконавиці головної ролі Astrid S., в якому вона роз'яснює, що нова версія казки не замінює оригінал, а скоріше є способом її пошанувати – „Es ist eher eine Hommage.“

Діяльність електронних ЗМІ активізується в аспекті розважальності [4, с. 6]. Розважальний

контент, який формує важливий напрямок інформаційної діяльності у Facebook, містить культурно-ціннісну складову і покликаний розважати аудиторію. Святкування Різдва тільки-но закінчилося, а в тексті повідомлення від 25 січня 2022 р. дізнаємося інформацію про фірму Nestler, що знаходиться в регіоні Рудні гори (Erzgebirge) землі Саксонія, виробляє відомі пасхальні яйця з картону (Papp-Ostereier) та вже розпочала підготовку до свята Пасхи:

Kaum ist das Weihnachtsfest vorbei, da wird im Erzgebirge bereits für das Osterfest produziert. Die Firma Nestler stellt die Papp-Ostereier her, die viele von uns noch aus der Kindheit kennen.

В наступному повідомленні йдеться про успішний проект на YouTube – серіал „7 vs. Wild“:

Warum ist das Outdoor-YouTube-Format „7 vs. Wild“ so erfolgreich? Unsere Autorin meint: Weil es unvorhersehbar ist und sich viele Zuschauer fragen, ob Sie selbst auch jenseits der warmen Wohnung überleben könnten. Haben Sie das Format schon gesehen? Mehr dazu hier:

mdr.de/s/erfolgvon7vswild

Während zum Beispiel im bestens überwachten Dschungelcamp bei RTL die Teilnehmer [...] nie wirklich in Gefahr sind, könnte hier tatsächlich ein Bär kommen.

MDR-Kultur-Redakteurin Juliane Streich über den Erfolg der Youtube-Serie „7 vs. Wild“

Фото та коментар, які слідують після тексту новинного повідомлення, демонструють реальні умови проживання, а точніше виживання учасників проекту протягом 7 днів серед дикої природи Швеції, що визначило високу популярність серіалу.

Із так званими „Schnapszahl-daten“ – дзеркальними датами 2.2.22 та 22.2.22 пов'язані великі сподівання, надії на щасливе майбутнє та бажання багатьох пар укласти шлюб саме в ці дні, що зумовило ажіотаж в багатьох державних органах із реєстрації актів громадянського стану:

Hochzeitstermine an „Schnapszahl“-Daten sind beliebt. In vielen Standesämtern herrscht an diesen Tagen Hochbetrieb.

➔ mdr.de/s/heiratstermine

Новинні повідомлення, які транслюють розважальний контент, спрямовані на інформування та більшою мірою на задоволення потреб підписників у відпочинку та емоційній розрядці.

Висновки з дослідження. Основними завданнями діяльності німецької телерадіокомпанії MDR на сторінці у Facebook є інформування, консультування, просвітництво та розважальність. В новинних повідомленнях MDR інформує про події в країні та регіоні, політичні та громадські заходи. Новинне повідомлення в межах соціальної мережі Facebook ми розглядаємо як інформаційну новину, текст якої складається з максимально

чотирьох речень і характеризується інформаційною насиченістю.

Функціями регіональних ЗМІ, до яких ми відносимо телерадіокомпанію MDR, є: створення локального інформаційного простору, постачання контенту для загальнодержавних ЗМІ, формування іміджу та брендів регіонів, їхнього культурного та промислового позиціонування. Функції місцевих ЗМІ охоплюють також зберігання й архівування подій і згадок про важливі заходи, рішення, зміни у житті. В інформаційному просторі Facebook MDR висвітлює економічні, соціальні, культурні та духовні процеси в суспільстві та в країні.

Список літератури:

1. Ангелова Д. О. Засоби масової інформації як об'єкт культурної політики держави : автореф. дип. роботи на здобуття ступеня «магістр»: спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Миколаїв, 2019. 14 с.
2. Венгер І. Рационалізація інформаційної діяльності місцевих державних адміністрацій. *Інноваційні технології в менеджменті та публічному управлінні* : зб. тез доп. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, трав. 2017 р.). Тернопіль, 2017. С. 43–47.
3. Карлова В. В. Вплив засобів масової інформації на формування української національної свідомості. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej6/txts/07kvvunc.htm> (дата звернення: 25.12.2021).
4. Косяк О. М. Розважальна функція електронних засобів масової комунікації: світовий контекст та національні особливості : дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2005. 214 с.
5. Максимович М. Новинарна фотографія у сучасній журналістиці: види та особливості. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Журналістика. Львів, 2021. № 1 (1). С. 7–14.
6. Русиняк А. І. Регіональні ЗМІ в політичній системі України: політологічний аналіз : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Львів, 2021. 21 с.

Bezzubova O. O. FUNCTIONS OF INFORMATION ACTIVITY OF THE GERMAN TV AND RADIO COMPANY IN FACEBOOK

Mass media activity is oriented to satisfaction of information needs i.e., giving access to information, information sharing, and regulating data exchange in society. Mass media information activity in electronic communicative space allows to cover broad target audience. The research is aimed at defining the functions of information activity of TV and radio company MDR in Facebook social network. Relevance of research is specified by the urgent character of mass media information activity as well as realization of mass communication within social networking sites. The German TV and radio company MDR, which broadcasts news to the states of central Germany with the help of Facebook web-page news items, informs general public about the events in the country and region, social events, political and public activities. By news item we understand a piece of news that consists of a maximum four sentences and is characterized by information richness.

Functions of regional mass media, including the TV and radio company MDR, in the light of their interaction with external environment involve: creation of local information space with simultaneous engagement of local residents; supply of content to the national mass media; formation of image and brands of regions, their cultural and industrial positioning. Local mass media functions involve also archiving and storing of events as well as references to important activities, decisions, and life changes.

MDR gives publicity to economic, social, cultural, and spiritual processes in society and the country as a whole. Moreover, the issues and events of the past of Germany resonate with country's present within information space of MDR. Mass media play a great role in the process of national consciousness formation. Mass media, through the process of their functions' realization, act as a powerful means of turning society to its basic values that are similar and adequate to the concepts, customs, traditions, mentality, and centuries-long cultural and historic experience of the nation. The activity of electronic media becomes more intense in the aspect of entertainment. Entertainment content, which forms an important direction of MDR information activity in Facebook, contains a cultural and value-based component and is meant to entertain audience.

Key words: mass communication, mass media, functions of information activity, social networks, news item, text.